

Một nền kinh tế thật sự cất cánh phải phát triển nhanh mạnh, vững chắc từ một bình diện thấp lên một bình diện cao, từ nông nghiệp lạc hậu trở thành một nền kinh tế công nghiệp mới. Nếu chỉ tăng trưởng nhanh ở một số khía cạnh nào đó, sẽ tạo ra một bộ mặt phồn vinh giả. Có tiêu thức nào để phân biệt được cất cánh thật với phồn vinh giả hay không?

GNP và GDP

GNP là tổng trị giá toàn bộ các sản phẩm cuối cùng và các hoạt động dịch vụ được tạo ra hàng năm của mỗi nước, không kể các sản phẩm trung gian và các phần giá trị phải chi trả cho nước ngoài, nhưng lại bao gồm cả phần giá trị được tạo ra ở nước ngoài mà thuộc quyền sở hữu của người trong nước.

GDP cũng giống như GNP, chỉ khác ở chỗ GDP không bao gồm những phần giá trị của người trong nước được tạo ra ở nước ngoài, mà lại bao gồm cả phần giá trị của người nước ngoài được tạo ra trong lãnh thổ quốc gia.

Như vậy, GNP biểu hiện khía cạnh chủ sở hữu của các giá trị được tạo ra, bất kể được tạo ra ở đâu; còn GDP biểu hiện khía cạnh không gian lãnh thổ, nơi các giá trị đó được tạo ra, bất kể chúng thuộc về ai, của nước nào. GNP và GDP là 2 đại lượng khác nhau và chỉ có thể bằng nhau trong 3 trường hợp:

nước ngoài những phần giá trị đáng kể được tạo ra ngay trên lãnh thổ nước mình.

Vì vậy, để biểu thị thực chất quy mô, sức mạnh kinh tế của một nước và mức sống trung bình của người dân nước đó, người ta thường dùng chỉ số GNP và bình quân GNP theo đầu người; còn để biểu thị bộ mặt quy mô kinh tế trên một lãnh thổ quốc gia nào đó, người ta dùng chỉ số GDP và GDP/người.

Một tài liệu thống kê đầy đủ, chính xác và có đối chiếu các chỉ số GNP và GDP có thể giúp ta phân biệt được phần nào những nền kinh tế mạnh hoặc còn yếu kém, những nền kinh tế cất cánh thật hoặc phồn vinh giả.

Chỉ số GDP và GNP của một số nước đặc trưng

VAY - TRẢ, NHẬP - XUẤT và TỪ GIẢ ĐẾN THẬT

Qua bảng trên ta thấy có những nước có mức chênh lệch lớn giữa GDP/người và GNP/người, tức là chênh lệch lớn giữa GDP và GNP. Đó là những nước mới bước vào giai đoạn cất cánh, phải thu hút nhiều vốn đầu tư từ nước ngoài, vay nợ nước ngoài và các quỹ tín dụng quốc tế, nhập khẩu nhiều hàng hóa trong khi chưa sản xuất và xuất khẩu được là bao. Phồn vinh giả xuất hiện: tốc độ tăng trưởng GDP khá nhanh, thậm chí rất nhanh (11-13% hàng năm), các hoạt động sản xuất kinh doanh trên phạm vi lãnh thổ trong nước nhộn nhịp, tưng bừng, khởi sắc, hàng ngoại nhập tràn lan... nhưng tốc độ tăng trưởng GNP thì còn vẫn chậm và chênh lệch giữa GNP và GDP

Nước	GDP (tỉ USD)	GDP/người (USD)	GNP/người (USD)	Mức tăng GDP (%)
Mỹ	5.796	22.595	24.075	2,8
Nhật Bản	2.453	19.642	35.000	2,0
Đài Loan	205	9.830	10.215	6,2
Singapore	52	16.674	16.440	9,8
Hàn Quốc	383	8.694	6.740	6,5
Thái Lan	333	5.665	1.905	7,4
Malaysia	150	7.992	3.280	8,1
Indonesia	546	2.891	645	5,8
Trung Quốc	2.855	2.413	435	13,0

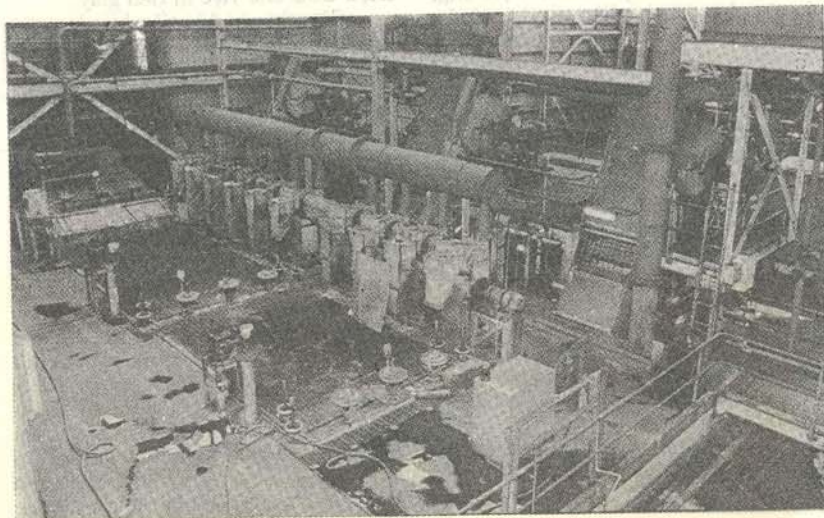
Nguồn: Asiaweek, March 2, 1994
Những vấn đề KTTG, Viện KTTG, 4-94

CẤT CẢNH THẬT VÀ PHỒN VINH GIẢ

PGS. VĂN THÁI

- Khi tổng hợp trên quy mô toàn thế giới
- Ở những nước có nền kinh tế hoàn toàn khép kín
- Ở những nước có phần giá trị thu về từ nước ngoài cân bằng với phần chi trả cho nước ngoài.

Phần lớn các quốc gia trên thế giới rơi vào 2 trường hợp: hoặc GNP lớn hơn GDP hoặc GNP nhỏ hơn GDP. Những nước có GNP lớn hơn GDP thường là những nước có nền kinh tế mạnh, xâm nhập sâu vào tổng thể kinh tế thế giới, hàng năm có những nguồn thu lớn từ các nước ngoài đem về. Ngược lại, những nước có GNP nhỏ hơn GDP thường là những nước có nền kinh tế yếu kém, những nước đang phát triển, phải chấp nhận nhiều nguồn vốn đầu tư của nước ngoài, nhập siêu lớn và hàng năm phải chi trả cho

ngày càng lớn. Một phần quan trọng những giá trị được tạo ra ngay trên lãnh thổ quốc gia là thuộc về nước ngoài còn thu nhập và mức sống chung của người dân trong nước không tăng được là bao. Phồn vinh giả càng đậm nét khi hiệu số giữa GDP và GNP càng lớn. Phồn vinh giả kéo dài có thể dẫn đến những bất ổn về kinh tế-xã hội. Nhiều quốc gia đã tìm được những biện pháp hữu hiệu để hạn chế và khắc phục hiện tượng phồn vinh giả và thật sự cất cánh trong những năm 80, đó là các nước NIC, đặc biệt là các nước NIC châu Á: Hồng Kông, Đài Loan, Hàn Quốc, Singapore. Bài học kinh nghiệm của những quốc gia này là:

- Thu hút tập trung vốn đầu tư của các công ty lớn đa quốc gia vào những ngành quan trọng như công nghiệp chế biến hiện đại, cấu trúc hạ tầng, đặc biệt là giao thông vận tải và thông tin liên lạc viễn thông.

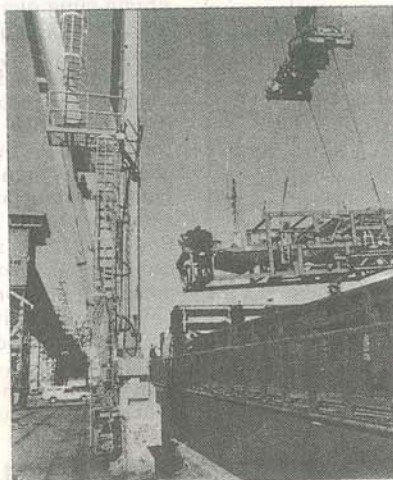
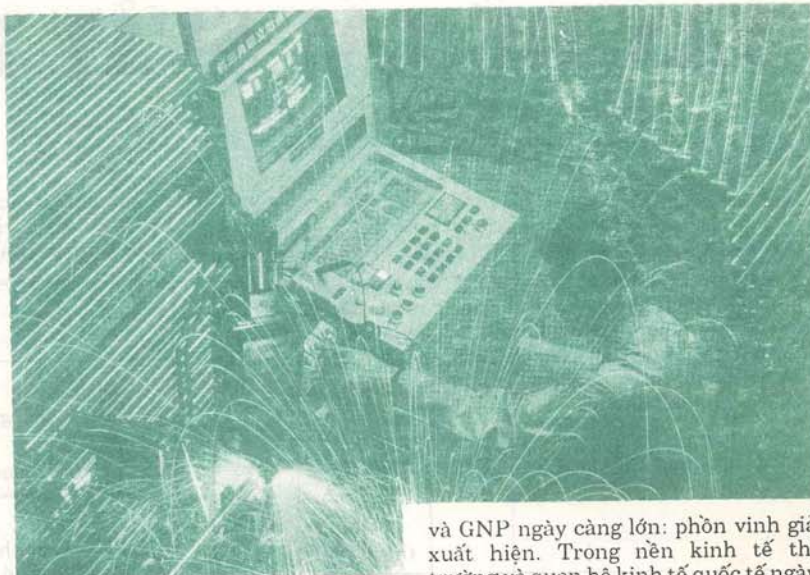
- Nhanh chóng chuyển đổi cơ cấu sản xuất và từ đó thay đổi cơ cấu mặt hàng xuất khẩu: từ xuất khẩu chủ yếu là nông lâm hải sản, khoáng sản và hàng tiêu thụ công nghiệp tới xuất khẩu các chế phẩm công nghiệp hiện đại với quy mô lớn, do đó tăng nhanh kim ngạch xuất khẩu, trang trải nợ nần và tiến tới đầu tư và cho vay ra nước ngoài: tốc độ tăng trưởng xuất khẩu của 4 NIC châu Á trong thập niên 80 là nhanh nhất thế giới (285% so với toàn thế giới là 142%) và đến cuối thập niên 80, bình quân kim ngạch xuất khẩu của các nước này đã gần bằng các nước EEC.

- Tăng cường đầu tư cho giáo dục, đào tạo, khoa học-kỹ thuật để nâng cao chất lượng nguồn lao động, từ chỗ xuất khẩu (trực tiếp hoặc gián tiếp) lao động cơ bắp chuyển sang xuất khẩu lao động chất xám với giá trị cao, tham gia thị trường thế giới các dịch vụ kỹ thuật.

- Khuyến khích đầu tư trong nước, thu hút tới mức cao nhất các nguồn lực trong dân vào mọi hoạt động sản xuất kinh doanh để thu hẹp khoảng cách giữa GNP và GDP, thoát khỏi dân sự phụ thuộc vào các nguồn đầu tư nước ngoài: từ phồn vinh giả tiến tới cất cánh thật.

BAY LÊN BẰNG ĐÔI CÁNH CỦA MÌNH

Phồn vinh giả là hiện tượng khó tránh khỏi ở các quốc gia mới mở cửa sau một thời gian dài khép kín và đang

chuẩn bị vào đường băng cất cánh. Điều quan trọng là sớm nhận biết được, hạn chế tác hại và nhanh chóng khắc phục những hệ quả của hiện tượng phồn vinh giả để có thể cất cánh thật. Các nguồn đầu tư, tín dụng quốc tế và viện trợ nước ngoài dồn dập trút vào cùng với nhiều mặt hàng ngoại nhập làm cho các hoạt động kinh tế, đặc biệt là thương mại và "dịch vụ đủ thứ" sôi động ở nhiều nơi, đô thị hóa rầm rộ, các cao ốc mọc nhanh... làm cho GDP tăng mạnh và khoảng cách giữa GDP

và GNP ngày càng lớn: phồn vinh giả xuất hiện. Trong nền kinh tế thị trường và quan hệ kinh tế quốc tế ngày nay, tỷ lệ lợi nhuận luôn phải tương ứng với tỷ lệ đầu tư. Vì vậy, khi quy mô vốn đầu tư của nước ngoài vào quá lớn, áp đảo các nguồn vốn quốc gia và của người trong nước thì một phần lớn những của cải và giá trị được tạo ra ngay trên lãnh thổ quốc gia sẽ thuộc sở hữu của nước ngoài, một phần lớn giá trị trong GDP sẽ phải chuyển ra nước ngoài và phần lớn dân cư trong nước sẽ nằm trong tình trạng "ở kẻ thiên đường". Nhiều quốc gia đang phát triển do các nguồn lực nội sinh có hạn đã không thoát khỏi được tình trạng phồn vinh giả, ngày càng nợ nần chồng chất tới mức hết khả năng chi trả và không còn hy vọng cất cánh.

VN đang có thuận lợi lớn là nhiều nguồn vốn đáng kể trong dân chưa huy động hết. Ngoài các nguồn vốn đầu tư từ ngân sách nhà nước, số vốn trong dân theo nhiều người ước tính là không dưới 3 tỷ USD, lớn hơn tổng số vốn đầu tư của nước ngoài hiện đang triển khai trên lãnh thổ VN. Tư nhân hóa, cổ phần hóa, mở thị trường chứng khoán, lập tập đoàn kinh tế, chuyển dịch cơ cấu kinh tế... và đặc biệt là hoàn thiện và triển khai luật khuyến khích đầu tư trong nước đều là những biện pháp cấp thời để phát huy nội lực, thực sự cất cánh và bay lên bằng đôi cánh của mình ♣

Cửa hàng

SPRING

- Chuyên bán các loại máy công cụ cầm tay sử dụng điện và khí nén
- Bán sỉ và lẻ
- 82 Lê Thị Hồng Gấm, Q. 1, TP. HCM
- ĐT : 243147